

Připoutání se bezpečnostním pásem a povinnost řidiče

Podle § 39 odst. 1 vyhlášky č. [99/1989](#) Sb. řidič vozidla mj. nesmí podle svých možností připustit, aby přepravované osoby porušily povinnosti pro ně stanovené (připoutat se bezpečnostním pásem a pod.). Samotné upozornění spolujezdce ze strany řidiče na povinnost připoutat se bezpečnostním pásem bez dalšího, není dostatečným splněním této povinnosti.

Podle § 39 odst. 1 vyhlášky č. [99/1989](#) Sb. řidič vozidla mj. nesmí podle svých možností připustit, aby přepravované osoby porušily povinnosti pro ně stanovené (připoutat se bezpečnostním pásem a pod.). Samotné upozornění spolujezdce ze strany řidiče na povinnost připoutat se bezpečnostním pásem bez dalšího, není dostatečným splněním této povinnosti.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 6 Tdo 538/2002, ze dne 4.12.2002)

Nejvyšší soud České republiky projednal v neveřejném zasedání konaném dne 4. prosince 2002 dovolání, které podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného J. P., proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. 11 To 41/2002, jež rozhodoval jako soud odvolací v trestní věci vedené u Okresního soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 6 T 153/2001, a rozhodl podle § 265k odst. 1, 2, § 265l odst. 1 tr. ř. a za podmínek uvedených v § 265p odst. 1 tr. ř. tak, že rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. 11 To 41/2002, se zrušuje, stejně jako se zrušují všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu a krajskému soudu v Hradci Králové se přikazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 6 T 153/2001, byl obviněný J. P. uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák. Za tento trestný čin byl odsouzen podle § 224 odst. 2 tr. zák. s přihlédnutím k § 314e odst. 2 tr. ř. k trestu odnětí svobody v trvání jednoho roku, přičemž podle § 58 odst. 1 písm. a), § 59 odst. 1 tr. zák. byl jeho výkon podmíněně odložen na zkušební dobu tří let a šesti měsíců. Podle § 59 odst. 2 tr. zák. bylo obviněnému uloženo omezení, aby podle svých možností a schopností hradil škodu způsobenou svým jednáním. Podle § 49 odst. 1, § 50 odst. 1 tr. zák. mu byl uložen trest zákazu činnosti spočívající v zákazu řízení motorových vozidel na dobu jednoho roku. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost nahradit poškozeným škodu a to V. z. p. ČR ve výši 50.668,- Kč na nákladech léčení G. Ř., Č. p., a. s., ve výši 483.300,- Kč, Z. p. M. v. ČR ve výši 49.922,- Kč a V. e., a. s., H. K. ve výši 25.690,60 Kč. Podle § 229 odst. 2 tr. ř. byla Č. p., a. s., odkázána se zbytkem svého nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Proti tomuto rozsudku podal obviněný J. P. odvolání.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. 11 To 41/2002, byl z podnětu odvolání obviněného podle § 258 odst. 1 písm. b), d), f) tr. ř. v celém rozsahu zrušen rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 6 T 153/2001. Dále podle § 259 odst. 3 tr. ř. učinil odvolací soud vlastní rozhodnutí a podle § 226 písm. b) tr. ř. obviněného J. P. zprostil obžaloby Okresního státního zastupitelství v Hradci Králové č. j. 1 Zt 1119/2000-5 pro skutek, že dne 22. 10. 2000 v době okolo 11.15 hod. v obci M., na křižovatce silnice s místní komunikací jako cyklista nedal přednost v jízdě při odbočování z hlavní silnice vlevo protijedoucímu osobnímu motorovému vozidlu zn. Opel Omega, přičemž řidička tohoto vozidla G. Ř., aby zabránila bezprostřednímu střetu s cyklistou, strhla řízení vozidla vpravo, a následně vjela mimo vozovku, kde přední částí vozidla narazila do sloupu elektrického vedení a v důsledku tohoto nárazu utrpěla G. Ř. zranění spočívající v pohmoždění zad a první poloviny hrudníku a podvrtnutí bederní páteře a její spolujezdec na zadním sedadle O. Š., utrpěl zranění spočívající v tupém úrazu hlavy a trupu s přetržením hrudní srdečnice a v důsledku tohoto zranění následně poté zemřel, v čemž byl obžalobou spatřován trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák.

Podle § 229 odst. 3 tr. ř. byly poškozené V. z. p. ČR, pobočka H. K., Z. p. M. v. ČR, pobočka H. K., Č. p., a. s., P., a V. e., H. K., odkázány se svými nároky na náhradu škody na řízení občanskoprávní.

Proti naposledy citovanému rozsudku podala nejvyšší státní zástupkyně v neprospěch obviněného J. P. dovolání, přičemž z jeho obsahu vyplývá, že jím napadá všechny výroky odvolacího soudu. Mimořádný opravný prostředek opřela o důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., neboť podle jejího názoru napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku.

Dovolatelka konstatuje, že právní hodnocení skutku odvolacím soudem se jen zčásti opírá o doplněné dokazování provedené v odvolacím řízení. Uvádí, že na základě závěrů znalce z oboru soudního lékařství a poněkud svévolným výkladem dalších důkazů, především znaleckého posudku z oboru silniční dopravy, dospěl soud druhého stupně ke zjištění, že řidička vozidla zn. Opel Omega nese na následku dopravní nehody tak výrazné spoluzavinění, že nebyť jejího přičinění, nedošlo by při dopravní nehodě k jejímu těžkému zranění a ke smrti spolujezdce. Namítá, že odvolací soud vycházel z předpokladu, že řidička G. Ř. značnou měrou překročila rychlost jízdy povolenou v obci, když z variant zmíněných znalcem vzal v úvahu údaj nejpříznivější obviněnému - 70 km/hod. Přitom zcela opomenul skutečnost, že s ohledem na absenci jízdních a brzdných stop vozidla zn. Opel Omega nebo jiných důkazů o chování vozidla před nárazem, nelze zpětně rekonstruovat způsob, jakým jmenovaná řídila vozidlo do okamžiku nárazu na sloup. Znalcem uváděné údaje jsou pouze pravděpodobnostní odhady založené na rozsahu deformace vozidla. Nelze prokázat, že by vozidlo před střetem s pevnou překážkou plynule zpomalovalo, což je model, z něhož znalec vycházel při zpětné definici výchozí rychlosti vozidla v závislosti na rozsahu jeho deformace po nárazu na sloup. Lze si i představit úlekovou reakci, kdy řidička při nenadálém vyjetí cyklisty místo brzdy šlápne na plynový pedál. Proto právní závěr, že G. Ř. porušila své povinnosti a značnou měrou překročila povolenou rychlost jízdy v obci, nemá oporu v provedených důkazech.

Dovolatelka rovněž tvrdí, že odvolací soud nepostupoval v souladu s právem, když shledal jako nesprávné chování řidičky G. Ř. v tom, že připustila, aby spolujezdec O. Š. nebyl během jízdy připoután bezpečnostním pásem. Uvádí, že podle § 6 odst. 2 tehdy platné vyhlášky č. [99/1989 Sb.](#), měl povinnost, zajistit se bezpečnostním pásem, především sám spolujezdec. Upozorňuje, že řidič vozidla měl podle § 39 odst. 1 citované vyhlášky jen subsidiární povinnost podle svých možností nepřipustit, aby přepravované osoby porušily povinnosti pro ně stanovené. V této souvislosti

připomíná, že řidička opakovaně žádala O. Š., aby se bezpečnostním pásem připoutal.

Podle názoru dovolatelky je z uvedených skutečností zřejmé, že míru spoluzavinění řidičky automobilu G. Ř. na následcích nehody je prakticky nemožné přesněji stanovit. Zdůrazňuje, že v žádném případě nemohl její podíl na vzniklém následku dosáhnout takové míry, aby zcela exkulpoval bezprostředního viníka nehody – cyklistu J. P. Tvrdí, že právní konstrukce užitá odvolacím soudem je neudržitelná, neboť s odkazem na hypotetické spoluzavinění následků nehody na straně řidičky, nelze konstatovat přerušeni příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a škodlivým následkem. I podle znaleckých závěrů obviněný vytvořil svým jednáním řidiče automobilu zn. Opel Omega náhlou a nečekanou překážku, na níž v dané situaci reagovala naprosto správně. Příčinou nehody bylo zcela jednoznačně chování obviněného jako účastníka silničního provozu, neboť v opačném případě by k žádnému škodlivému následku nedošlo. Pokud odvolací soud zjistil, že zavinění následků nehody nespočívalo výlučně na straně obviněného, měl možnost na tuto skutečnost reagovat v rozhodnutí o trestu.

Dovolatelka také nesouhlasí s názorem a argumentací odvolacího soudu, že obviněný neporušil důležitou povinnost ve vztahu k ustanovení § 224 odst. 2 tr. zák. Zdůrazňuje, že bylo lhostejné, zda náhlou a nečekanou překážku, na níž musela řidička automobilu reagovat, způsobil cyklista nebo nákladní automobil. Obviněný porušil pravidlo o přednosti jízdy protijedoucích vozidel při odbočování z hlavní silnice vlevo, které patří mezi elementární bezpečnostní pravidla silničního provozu, přičemž jeho porušení mívá za následek nejtěžší dopravní nehody. Podle mínění dovolatelky je chybný i názor odvolacího soudu, týkající se porušení důležité povinnosti ve vztahu k ustanovení § 223 tr. zák. Připomíná, že toto ustanovení zákona má porušení důležité povinnosti jako znak základní skutkové podstaty trestného činu. Proto závěr odvolacího soudu, o nemožnosti kvalifikovat jednání obviněného jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. (s poukazem na § 88 odst. 1 tr. zák. a s ohledem na údajný nedostatek společenské nebezpečnosti), považuje za nesprávný.

Podle dovolatelky nebyla v rámci přípravného řízení věnována dostatečná pozornost okolnostem pohybu obviněného – cyklisty na silnici těsně před dopravní nehodou, např. nebyl u jeho osoby proveden odběr krve k vyšetření na alkohol a chybí kontrola technického stavu jízdního kola. Tyto nedostatky již nelze odstranit.

Závěrem dovolání Nejvyšší státní zástupkyně navrhla, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. a za podmínek § 265p odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. 11 To 41/2002, včetně výroků na zrušené rozhodnutí obsahově navazujících, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále aby podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Hradci Králové přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

K dovolání nejvyšší státní zástupkyně se ve smyslu § 265h odst. 2 věty první tr. ř. písemně vyjádřil prostřednictvím svého obhájce obviněný J. P. Konstatuje, že rozsudek odvolacího soudu považuje za správný a objektivní, neboť od počátku trestního řízení se cítil být nevinný, když dopravní nehodu nezpůsobil. Tu způsobil poškozená svou jízdou, zbrklostí, když se řádně nevěnovala řízení vozidla a porušila předpisy o rychlosti jízdy. Obviněný nesouhlasí s námitkami nejvyšší státní zástupkyně, a to z důvodů ve vyjádření blíže uvedených. Zdůrazňuje, že je řádným a bezúhonným občanem a řidičem motorového vozidla s dlouholetými zkušenostmi. Tvrdí, že při odbočování se přesvědčil, zda může bezpečně přejet vozovku a při zjištění vozidla poškozené zůstal stát uprostřed vozovky. Sama

poškozená ve své výpovědi v přípravném řízení uvedla, že se náhle lekla, strhla řízení doprava a dále již neví. Obviněný zdůrazňuje, že neporušil důležitou povinnost, neboť nezapříčinil nehodu se smrtelným následkem. Rovněž nesouhlasí s tím, že by v přípravném řízení nebyla věnována dostatečná pozornost okolnostem jeho pohybu jako cyklisty na silnici těsně před dopravní nehodou. Poukazuje na provedený vyšetřovací pokus, včetně kontroly jízdního kola. Dne 22. 10. 2000 byla u jeho osoby provedena orientační dechová zkouška na alkohol s negativním výsledkem, jak prokazuje protokol o podaném vysvětlení.

Závěrem vyjádření obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265i odst. 1 písm. e), f) tr. ř. odmítl dovolání nejvyšší státní zástupkyně. Rovněž vyjádřil souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) předně shledal, že dovolání nejvyšší státní zástupkyně je přípustné /§ 265a odst. 1, 2 písm. b) tr. ř./, bylo podáno osobou oprávněnou /§ 265d odst. 1 písm. a) tr. ř./, v zákonné lhůtě a na místě, kde lze toto podání učinit (§ 265e odst. 1 tr. ř.).

Vzhledem k tomu, že dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v ustanovení § 265b tr. ř., musel Nejvyšší soud dále posoudit otázku, zda nejvyšší státní zástupkyně uplatněný dovolací důvod lze považovat za důvod uvedený v citovaném ustanovení zákona, jehož existence je zároveň podmínkou provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem.

Podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. lze dovolání podat, jestliže rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo na jiném nesprávném hmotně právním posouzení.

Z ustanovení § 265b odst. 1 tr. ř. vyplývá, že důvodem pro dovolání nemůže být nesprávné skutkové zjištění, neboť takový dovolací důvod zde uveden není. Nejvyšší soud není další odvolací instancí, nemůže v tomto směru přezkoumávat zákonnost postupu odvolacího soudu ve věci. Tvrzení nejvyšší státní zástupkyně v dovolání, že zjištění odvolacího soudu o tom, že řidička G. Ř. značnou měrou překročila rychlost jízdy povolenou v obci, nemá oporu v provedených důkazech, je nepochybně primárně námitkou ohledně správnosti zjištěného skutkového stavu věci. To platí i o vnesené námitce, že jmenovaná opakovaně žádala poškozeného O. Š., který nebyl během jízdy připoután bezpečnostním pásem, aby se připoutal. V této souvislosti Nejvyšší soud připomíná, že pokud by dovolání bylo podáno výlučně na základě těchto námitek, bylo by nutno podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. je odmítnout, neboť by bylo podáno z jiného důvodu, než je uveden v § 265b tr. ř.

Nejvyšší státní zástupkyně však v dovolání v podrobnostech namítá, že obviněný svým jednáním porušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona ve vztahu k ustanovení § 224 odst. 2, resp. § 223 tr. zák., což je námitkou, že napadený rozsudek spočívá na nesprávném hmotně právním posouzení. Proto je uplatněný dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. nejen formálně, ale i materiálně naplněn.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 265i odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost výroku napadeného rozsudku, jímž byl podle § 226 písm. b) tr. ř. obviněný J. P. zproštěn obžaloby, proti němuž bylo dovolání podáno, v rozsahu a z důvodů, uvedených v dovolání, jakož i řízení napadené části

rozhodnutí předcházející, a dospěl k níže konstatovaným závěrům.

Podle skutkových zjištění odvolacího soudu, jak vyplývají z odůvodnění napadeného rozsudku, bylo sice prokázáno, že prvotní příčinou vzniku přednehodového děje bylo chování obviněného J. P., který jako cyklista odbočující vlevo nedal přednost protijedoucímu automobilu. Rovněž řidička tohoto vozidla G. Ř. porušila ustanovení pravidel silničního provozu, když na počátku reakce na cyklistu v obci jela rychlostí výrazně vyšší než 50 km/hod. a v důsledku toho i nárazová rychlost do betonového sloupu elektrického vedení byla vyšší, než která by odpovídala výchozí rychlosti povolené pro průjezd obcí. Odvolací soud připomněl, že v obci je omezena rychlost na 50 km/hod. proto, že jde o místa, kde je větší koncentrace provozu na pozemních komunikacích. Řidiči musí často reagovat na náhlé a nepředvídané situace a naděje na jejich bezkolizní průběh nebo alespoň co nejmenší následky je výrazně vyšší při reakci z nižší výchozí rychlosti. Odvolací soud konstatoval, že řidička G. Ř. navíc připustila, aby spolujezdec na zadním sedadle O. Š. nebyl během jízdy připoután bezpečnostním pásem, i když měla možnost po zastávce v N. B. to překontrolovat. V této souvislosti poukázal na výpověď dalšího spolujezdce R. D., který uvedl, že na výzvu řidičky, aby se O. Š. připoutal, jmenovaný odpověděl: „že jede tak dobře, že toho není třeba“. Odvolací soud zdůraznil, že shledal výrazné spoluzavinění řidičky G. Ř., a to v takové míře, že nebyť toho, byly by následky nehody podstatně méně intenzivní, prakticky takové, že u jmenované a O. Š. by došlo maximálně k ublížení na zdraví, které by nedosáhlo těžké újmy. Rozhodně by nedošlo ke smrti poškozeného. V případě těchto zjištění odvolací soud vycházel ze znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. Rovněž uvedl, že posoudit takové jednání obviněného J. P. jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. není možné, neboť na jeho straně nebylo shledáno porušení důležité povinnosti uloženého mu podle zákona.

Podle názoru Nejvyššího soudu postupoval odvolací soud chybně, když dospěl k závěru, že obviněný neporušil důležitou povinnost uloženou mu podle zákona. Uvedený soud správně zdůraznil, že za porušení důležité povinnosti není možno mechanicky považovat porušení jakéhokoli ustanovení pravidel silničního provozu (tehdy platné vyhl. č. [99/1989](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů), nýbrž jen porušení takové relevantní povinnosti, jejíž vědomé nerespektování má za dané situace zpravidla za následek nebezpečí pro lidský život nebo zdraví, kdy jejím porušením může snadno dojít k takovému následku. Rovněž důvodně upozornil, že mezi porušením důležité povinnosti uložené podle zákona a následkem trestného činu musí být příčinná souvislost. Také správně připomněl, že význam porušení kterékoli řidičské povinnosti je přímo závislý na konkrétní dopravní situaci.

V odůvodnění přezkoumávaného rozsudku ke skutkovým zjištěním odvolací soud mimo jiné na str. 5 a 6 uvedl následující okolnosti: „Obžalovaný, který jako cyklista - účastník silničního provozu odbočoval vlevo, byl vázán ustanovením § 19 odst. 4 věty první vyhl. č. [99/1989](#) Sb., o pravidlech silničního provozu, ve znění pozdějších předpisů, jakož i ustanovením § 7 odst. 1 zák. č. [12/1997](#) Sb., o bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích, a byl povinen dát přednost v jízdě protijedoucím motorovým i nemotorovým vozidlům a chovat se tak, aby žádným způsobem neohrožoval život, zdraví a majetek občanů. „Dát přednost v jízdě“ podle ustanovení § 2 odst. 2 vyhl. č. [99/1989](#) Sb. znamená povinnost řidiče počínat si tak, aby řidič, který má přednost v jízdě, nemusel náhle změnit směr nebo rychlost jízdy. Takovým způsobem si obžalovaný nepočínal, při odbočování vlevo náhle vybočil alespoň částí jízdního kola do protisměrného jízdního pruhu a řidička protijedoucího vozidla na to musela reagovat (aby nedošlo ke kolizi s cyklistou) náhlou změnou směru jízdy, přičemž osobní auto narazilo do betonového sloupu elektrického vedení. V důsledku tohoto nárazu utrpěla řidička vozidla těžké zranění a její spolujezdec na zadním sedadle O. Š. smrtelné zranění“. V této souvislosti na str. 5 odůvodnění rozsudku odvolací soud s poukazem na provedené důkazy ve věci konstatoval:

„Nedůvodně obžalovaný namítá, že i v případě, kdyby částečně vjel do jízdního pruhu vozidla zn. Opel Omega, mohla řidička po vozovce projet, aniž by došlo ke kolizi s ním. Řidička protijedoucího vozidla nemohla předpokládat, jak bude cyklista vybočující do jejího jízdního pruhu reagovat, zda a kde případně zastaví. Ztěží jí lze vytýkat, že nevolila jiný způsob, jak odvrátit kolizi s cyklistou, když na takovou reakci neměla dostatečný časový prostor“.

Podle Nejvyššího soudu citovaná skutková zjištění prokazují u obviněného J. P. porušení jedné z nejzákladnějších povinností vyplývajících pro řidiče jako účastníky silničního provozu ze zákonného předpisu. Je zcela zřejmé, že tato pochybení v konečném důsledku zpravidla vedou k dopravním nehodám s následky na životech a zdraví. Odvolacímu soudu nutno vytknout, že absenci porušení důležité povinnosti u obviněného, a s tím související nemožnost kvalifikovat jeho jednání jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák., dovedil z toho, že uvedeným způsobem jednal jako cyklista, jehož vozidlo bez motorické síly a v důsledku své konstrukce i hmotnosti nemá značnou kinetickou energii. Přitom ale nechal dostatečně v úvahu konkrétní dopravní situaci, při níž k porušení povinnosti došlo, jak důvodně namítá i nejvyšší státní zástupkyně v podaném mimořádném opravném prostředku. V této souvislosti Nejvyšší soud připomíná, že je zpravidla významné při řízení jakého vozidla k porušení konkrétní povinnosti došlo, neboť u motorových vozidel s velkou hmotností a rychlostí bývají škodlivé následky obzvláště závažné. Nutno vždy posuzovat nejen tuto okolnost, ale zejména také jakým způsobem a v jaké souvislosti byla určitá pravidla vztahující se k silničnímu provozu porušena a zda, případně jaké důsledky to znamenalo pro ostatní účastníky silničního provozu. V předmětné věci je sice skutečností, že ustanovení § 2 odst. 2, § 19 odst. 4 věty první vyhl. č. [99/1989](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, a ustanovení § 7 odst. 1 zák. č. [12/1997](#) Sb. porušil obviněný J. P. jedoucí na jízdním kole, ale podstatná je i okolnost, jak v důsledku toho na vzniklou vysoce nebezpečnou dopravní situaci mohla a musela reagovat řidička protijedoucího automobilu, aby odvrátila kolizi s jeho dopravním prostředkem (srov. výše citovaná skutková zjištění odvolacího soudu).

Protože obviněný J. P. porušil svým jednáním důležitou povinnost uloženou mu podle zákona, je chybný výrok napadeného rozsudku, jímž byl podle § 226 písm. b) tr. ř. zproštěn obžaloby pro skutek v ní právně kvalifikovaný jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 224 odst. 1, 2 tr. zák., neboť toto rozhodnutí bylo možno učinit pouze v případě, že jednání obviněného by nebylo možné kvalifikovat ani jako trestný čin ublížení na zdraví podle § 223 tr. zák. V této souvislosti lze uvést, že odvolací soud, i přes zjištěné výrazné spoluzavinění poškozené řidičky G. Ř., nevyloučil podíl odpovědnosti obviněného na škodlivých následcích dopravní nehody u jmenované a poškozeného O. Š. s tím, že při absenci spoluzavinění by byly následky u obou poškozených podstatně méně závažné. I z tohoto důvodu je nutno označit přezkoumávané rozhodnutí ve věci jako minimálně předčasné.

V odůvodnění napadeného rozsudku je uvedena zjevná nesprávnost, když z hlediska porušení důležité povinnosti ve smyslu ustanovení § 223 tr. zák. je argumentováno i ustanovením § 88 odst. 1 tr. zák., jak upozorňuje podané dovolání. Odvolací soud zřejmě přehlédl, že porušení důležité povinnosti je přímo součástí skutkové podstaty trestného činu podle § 223 tr. zák., a nikoli okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby z hlediska § 88 odst. 1 tr. zák., jak naopak je tomu u trestných činů podle § 224 odst. 2, § 180 odst. 2 písm. b) tr. zák., které jsou v této souvislosti v rozsudku rovněž konstatovány.

Vzhledem k uvedeným skutečnostem Nejvyšší soud shledal podané dovolání důvodným a podle § 265k odst. 1 tr. ř. a za podmínek uvedených v § 265p odst. 1 tr. ř. (dovolání podala nejvyšší státní

zástupkyně v neprospěch obviněného) zrušil rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 22. 4. 2002, sp. zn. 11 To 41/2002. Současně podle § 265k odst. 2 tr. ř. také zrušil všechna další rozhodnutí na zrušený rozsudek obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Dále Nejvyšší soud podle § 265l odst. 1 tr. ř. Krajskému soudu v Hradci Králové přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

V souvislosti s dalším řízením ve věci Nejvyšší soud považuje za potřebné, stručně se vyjádřit i k těm námitkám vzneseným v dovolání, které jinak byly irelevantní z hlediska uplatněného dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř., a rovněž i k jiným podstatným skutečnostem.

Předně nelze akceptovat námitku, že odvolací soud pochybil ve zjištění, že poškozená řidička G. Ř. značnou měrou překročila rychlost jízdy povolenou v obci, když z variant uváděných znalcem vzal v úvahu údaj nejpříznivější obviněnému – 70 km/hod. V této souvislosti nutno zdůraznit, že ve věci nebyly k dispozici jízdní, brzdné nebo smykové stopy, popř. jiné objektivní důkazy o chování předmětného vozidla v kritické době. Ve věci byl vyšetřovatelem vyžádán znalecký posudek z oboru silniční dopravy, přičemž znalec při stanovení rychlosti vozidla poškozené bezprostředně před dopravní nehodou (uvedl rozpětí 55–70 km/hod.), vycházel z rozsahu poškození a deformace vozidla nárazem s tím, že před střetem s pevnou překážkou (sloupem) nebrzdilo, neakcelerovalo, tj. plynule zpomalovalo. Pokud dovolání namítá, že vozidlo mohlo např. v důsledku úlekové reakce řidičky na cyklistu v jízdním pruhu zrychlit (záměna pedálů brzda – plyn), tak nutno konstatovat, že poškozená G. Ř. takové jednání v trestním řízení neuvedla. Lze připomenout, že v otázce rychlosti jízdy předmětného vozidla bezprostředně před dopravní nehodou, se podstatně lišily nejen výpovědi obviněného a poškozené, ale i svědků J. V., Z. B. a svědka R. D. Pokud za daného důkazního stavu odvolací soud vycházel z vypracovaného znaleckého posudku ztvrzeného znalcem před soudem a z varianty nejpříznivější obviněnému, nelze tomuto postupu i vzhledem k zásadě in dubio pro reo důvodně vytýkat pochybení.

Rovněž nelze souhlasit s námitkou, že odvolací soud nedůvodně vyhodnotil jako nesprávné chování řidičky G. Ř., když připustila, aby spolujezdec O. Š. nebyl během jízdy připoután bezpečnostním pásem. Podle § 6 odst. 2 vyhlášky č. [99/1989](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů, osoba sedící na sedadle povinně vybaveném bezpečnostním pásem, musela být za jízdy tímto pásem řádně připoutána. Výjimky byly stanoveny v § 6 odst. 2 písm. a) až g) této vyhlášky. Podle § 39 odst. 1 citované vyhlášky řidič vozidla mj. nesměl podle svých možností připustit, aby přepravované osoby porušily povinnosti pro ně stanovené (připoutat se bezpečnostním pásem a pod.). Ze skutkových zjištění vyplývá, že v době nehody nebyl poškozený O. Š. připoután bezpečnostním pásem, přičemž o této okolnosti řidička G. Ř. věděla. Na potřebu odstranění tohoto nedostatku jej sice upozorňovala, ale spokojila se s jeho konstatováním, že toho není třeba (viz citace z výpovědi svědka R. D.). Je proto zřejmé, že jmenovaná nedostála zmíněné povinnosti.

K dalším dovolacím námitkám lze uvést, že u obviněného J. P. byla bezprostředně po nehodě provedena orientační dechová zkouška na alkohol v krvi s negativním výsledkem (viz protokol o nehodě v sil. provozu na č. l. 103 tr. spisu, provedený jako důkaz u hlavního líčení, jak vyplývá z č. l. 154 tr. spisu). Proto absenci vyšetření krevní zkouškou u jeho osoby nelze považovat za nedostatek. Naproti tomu kontrola jízdního kola obviněného po dopravní nehodě z hlediska jeho technického stavu provedena nebyla (takový důkaz ve spise chybí), přičemž v řízení před soudem již nebylo prakticky možné tento nedostatek odstranit.

Nejvyšší soud nemohl přehlédnout podstatné nedostatky v postupu jednak orgánů orgánů Policie ČR, jenž dne 22.10.2000 šetřily dopravní nehodu a dále orgánů přípravného řízení. Předně vůbec nebyl zdokumentován interiér havarovaného automobilu (popisem a fotodokumentací), zejména zda a případně jakým způsobem byl poškozen, v jakém stavu se nacházely bezpečnostní pásy, zda došlo k aktivaci bezpečnostních vaků (airbagů) a pod. Dále se k těmto otázkám měl vyjádřit vyšetřovatelem ustanovený znalec z oboru silniční dopravy (Ing. J. J.), který havarované vozidlo osobně zkontroloval, avšak v posudku popsal a fotograficky zdokumentoval pouze jeho exteriér. Rovněž bylo nezbytné k objasnění následků na životě a zdraví osádky havarovaného vozidla vyžádat znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství (požadavky na zadání budou uvedeny níže).

Zmíněné nedostatky byly v řízení před soudem odstraněny nedostatečně. Odvolací soud sice správně vyžádal znalecký posudek z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství k objasnění následků na životě a zdraví osádky havarovaného vozidla. Z tohoto důkazu a z výpovědi znalce u veřejného zasedání o odvolání vyplývá, jaké následky by pravděpodobně vznikly u poškozených řidičky G. Ř. a spolujezdce na zadním sedadle O. Š., při nárazové rychlosti osobního automobilu s pevnou překážkou 30 km/hod. (stanovenou znalcem z oboru silniční dopravy pro případ, že by vozidlo zn. Opel Omega jelo před nehodou rychlostí do 50 km/hod.) a při jejich řádném připoutání bezpečnostním pásem (viz str. 6 napadeného rozsudku).

Odvolací soud se však měl pokusit prostřednictvím znalce z oboru silniční dopravy (Ing. J. J.) zjistit stav interiéru havarovaného vozidla (viz výše), k němuž by se následně vyjádřil (z hlediska otázek stanovených opatřením odvolacího soudu ze dne 11. 3. 2002, č. j. 11 To 41/2002-167) znalec z oboru zdravotnictví, odvětví soudního lékařství. V rámci tohoto zadání mělo být znalci také uloženo, aby v posudku uvedl, zda skutečnost, že vozidlo čelně narazilo do profilově úzké překážky (viz fotodokumentace sloupu elektrického vedení a havarovaného vozidla v tr. spise), mohla mít vliv na poranění osádky automobilu. Dále se měl znalec vyjádřit, zda případná okolnost, že by poškozený O. Š. seděl na zadním sedadle za poškozenou řidičkou G. Ř. a nebyl v době nehody připoután bezpečnostním pásem, mohla mít vliv na poranění, která utrpěla jmenovaná, eventuálně v jakém směru.

Po zrušení napadeného rozsudku se trestní věc obviněného J. P. dostala do procesního stadia, kdy existuje nepravomocný rozsudek Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 27. 11. 2001, sp. zn. 6 T 153/2001, proti kterému jmenovaný podal odvolání. Úkolem Krajského soudu v Hradci Králové bude při dodržení všech v úvahu přicházejících ustanovení trestního řádu věc v odvolacím řízení projednat a učinit v ní zákonu odpovídající rozhodnutí. Odvolací soud doplní dokazování v rozsahu, jak bylo stručně uvedeno, popř. uváží provedení dalších důkazů, pokud to výsledky doplněného dokazování budou z hlediska způsobu rozhodnutí ve věci vyžadovat. Závěrem a pro úplnost lze připomenout, že orgán činný v trestním řízení, jemuž věc byla Nejvyšším soudem přikázána k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí Nejvyšší soud (viz výše), a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení nařídil (§ 265s odst. 1 tr. ř.).

Další články:

- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Konkordátní smlouva se Svatým stolcem](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Práva dětí](#)
- [Určitost sankcionované povinnosti](#)
- [Zemědělská půda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)